

31. szám

2016. december

„ÚTTÖRŐ” ÉVEK

Minden évben kellő érdeklődéssel és nagy izgalommal várom a tanév munkáját, eredményeit reprezentáló, a tanulói teljesítményeket bemutató, összegző kiadványt: a Boronkay évkönyvet.

Iskolánk 66. tanévének (2015–2016) ez a 109 oldal terjedelmű jelentése – az évtizedek alatt kialakult gyakorlatot követve – tartalmazza a tantestület és az alkalmazottak névsorát, a diákoknak adományozott elismeréseket, kitüntetéseket, a nyelvvizsgák eredményét, a közismereti és szakmai (országos, nemzetközi) versenyeken elérte sikereket, a diákolimpiai teljesítményeket, a végzősök és képesítősök vizsgaeredményei mellett az iskolai, az osztály és egyéni tanulmányai átlagokat. Ebben olvashatjuk a Boronkayból 2016-ban a felsőoktatásba felvett, elismerésre méltó diákok névsorát.

A szép sikereket bemutató kiadványt lapozgatva, Dian János igazgatóhelyettes kérését is teljesítve az iskola „hőskorából” (1950–55) származó dokumentumokból idézve – a mostani sikereket ellenpontozva – szólok a kezdeti nehézségekről, az iskola útkereső törekvései ről, az akkori, sokszor nagyon bonyolult viszonyokról, a diákságról és csínytevéseikről.

A Közoktatásügyi Minisztérium a pénzügyminiszterhez küldött, 1951. augusztus 6-án kelt levelében tudatta: „a váci ált. gépészeti technikum főhatósága a kohó- és gépipari miniszterium lett”. A Konstantin tér 6 sz. alatti épület és telek a KGM tulajdonába került. Az akkori állapotokat tükrözi, hogy iskolánkat „ipari gimnáziumként” alapították és technikumként nyitották meg. A befogadó épületben egyszerre, egy időben az Ady Endre Népi Kollégium mellett további négy oktatási intézmény is működött: Sztáron Sándor Állami Gimnázium, Dolgozók Általános Gimnáziuma, Gépipari Gimnáziumból lett Dolgozók Gépipari Technikuma (előbb egy budapesti technikum tagiskolája)

és 21.sz. Általános Gépipari Technikum.

Szentvári Miksa mérnök-felügyelő írta jelentésében 1951-ben: „Az épület nagyon zsúfolt, elhanyagolt, főként a folyosók nagyon rendetlenek, szemetesek. Több iskola elhelyezése egy épületben nagyon hátrányos. Sok tanulónak nincs könyve és pénze sem a vásárlásra. Szakkörök nincsenek, a műszaki szakkör pedig anyaghiány miatt nem működik. A tanárok túlterheltek. Két elsős és másodikos eltanácsolását sürgeti az iskola.”

1953. szeptember 22-én a váci középiskolák igazgatói az egységes gyakorlat érdekében megállapodtak több dologban. A diáksapka kötelező viselésének rendjében, s abban, hogy a középiskolák az összes középiskolás diákok ellenőrzik az utcán és a nyilvános helyeken. A diákok egyensapka és a sapkajelvény kötelező bevezetését az Oktatási Minisztérium már 1952-ben elrendelte. Gondot okozott a középiskolákban a tanulók dohányzása is. A Mezőgazdasági Technikumban már teljes dohányzási tilalom volt. A többi iskolai tanulóinak az iskolában és nyilvános helyen tilos volt a dohányzás. A diákokonban csak kijelölt helyen lehetett dohányozni. Ennek szigorítását szorgalmazták az igazgatók. Ezután május 1-jén a bejáró tanulóknak is részt kellett venni a felvonuláson. Az igazgatók kérték, hogy valamennyi bejáró tanuló a menzán étkezhessék. Megállapodtak, hogy a közös ismerkedési estet – diákbált – a gépi-

pari technikum dísztermében október 10-én tartják, az 1-es és 2-es rendű tanulók ezen nem vehetnek részt. Leány diákokon felállítására tervet dolgoznak ki. A gépipari technikum javasolja az iskolában nagyon jól bevált tanulói (ellenőrző-könyv) feketekönyv bevezetését, amelybe beírják az elégletes feleleteket.

A Pest Megyei Tanács Oktatási Osztálya a gépipari technikumban 1955-ben mindenre kiterjedő ellenőrzést végzett. Megállapításaiból tudjuk: „a teljesen széteső és zilált nevelési rendszer helyett ma az iskola oktató-nevelő munkája a legjobb kézben van és a legjobb úton halad Gyalmos János igazgató vezetésével. A sajtóban a nyegle, jampac magatartásért kigúnyolt ifjúság helyett ma a technikumban egy munkaszeretetében és magatartásában fegyelmezettebb és tartalmasabb tanuló ifjúságot találunk”. Persze vannak még teendők bőven, mondta az igazgató az egyik értekezleten. „Ifjúságunkat a komoly szórakozások, élvezetek (irodalom, zene, képzőművészet) helyett még mindig jobban leköti az üres tartalom nélküli csörgő tánc, flört és vagányság. Az elmúlt tanévekben lépten-nyomon fordultak elő olyan fegyelmi esetek, melyek a váci jóérzésű közönséget és vonaton utazókat megborránkoztatták. De az utazó tanulók magatartása is szemmel láthatóan javult. Nagyobb fegyelmezetlenség csak a IV. b osztályban for-

Foto: Kathi Albert

2 dult elő, de erre is kellő szigorral lecsaptunk. A tanulók tízpercek alatti magatartása is javuló tendenciát mutat". A hiányzásai átlag I. osztályban: 12–15 óra, III–IV. osztályban 41–45 óra volt egy főre vetítve. A hazafias és politikai nevelés igen szép megnyilvánulását tapasztalták a szakfelügyelők a haladó hagyományok ápolása terén: a pákozdi csata, az aradi és pesti vértanúk jelentőségének méltatása, Bocskai szabadságharcának, Damjanich születésének, Radnóti és Csokonai halálának évfordulójáról való megemlékezés. Nem maradt el a papír-, üveg- és vasgyűjtés propagálása és megszervezése sem. Az osztályfőnöki órák előtt két-három hetente a Szabad Nép cikkeiből merítve dolgoztak fel témaikat a politikai félőrő keretében. Az elvégzendő feladatok közé tartozott a DISZ (Demokratikus Ifjúsági Szövetség) vezetőségének újratámasztása. A titkári teendőket pedig egy jó magaviseletű és kiváló tanulmányi előmenetelű II–III. osztályos tanulóra kellett bízni. Az önálló iskolai DISZ szervezetet 1951-ben hozták létre.

1952 áprilisában az igazgató jelentette a miniszteriumnak, hogy az iskolában 144 sportkör tag van, és labdarúgó, kézilabda, asztalitenisz, torna, atlétika, kosárlabda, valamint evezős sportszakosztály működik.

1954-ben a megyei atlétikai versenyeken 6 első, 10 második, 7 harmadik helyezés; kosárlabdában a megyében első helyezés mellett az országos technikumi spartakiádon második helyezést értek el. A technikum testnevelő tanára Miller József volt, aki a tanulókat igen jól fegyelmezte. „*Hibája, hogy nem találta meg azt a hangnemet, melyet a tanulókkal szemben használni kell. Fegyelmező módszere merev.*”

Az 1953–54-es tanévben kapcsolódott be először az iskola diáksága a különböző tanulmányi versenyekbe. A tantárgyi tanulmányi és a szakmai versenyeket egyaránt Rákosi Mátyásról nevezték el. A versenyek első fordulóját az iskolában, a másodikat a megyénél tartották. A legjobb dolgozatok és munkák kerültek az országos döntőbe. Eredményhirdetésre és a jutalmak átadására a tanérváron került sor. Az első helyezett díszoklevelet és 1000, a II. és III. helyezett is díszoklevelet és 500–500 forint pénzjutalmat kapott. A versenyt fizika, matematika, magyar, történelem, földrajz és orosz nyelvből rendezték. A KGM a technikumi tanu-

lók részére a III. és IV. osztályosoknak országos műszaki elméleti és gyakorlati versenyt hirdetett. A Bolyai János Matematika Társulat Arany Dániel matematikaversenyt rendezett kezdőknek és haladóknak. A kezdő csoportban 9, a haladóban 17 tanuló indul. Ezen a versenyen indul 1954-ben *Hirling József*, későbbi igazgatóhelyettesünk is. A Rákosi Mátyás műszaki tanulmányi verseny országos döntőjébe a gépész tagozaton *Csemniczky János* jutott be, és II. helyezést ért el. Matematikából pedig Pest megyében I. helyezett lett. Most ment nyugdíjba *Dr. Csemniczky János* egyetemi docens kutatómérnöként, aki Vácon él családjával. *Hangyás Sándor* a gyakorlati verseny döntőjében képviselte iskolánkat. Egyesek elmondása szerint nagyon ügyes kezű gépésztechnikusként vésnöki munkakörben dolgozott. *Ballon István* is a IV. a-ból jutott be az országos döntőbe, de versenyeredményét nem ismerjük.

1954-ben volt az iskola első (érettségi) képesítő vizsgája. A három végzős osztály részére a tablókészítést *Soós Mária* igazgatóhelyettes rendelte meg a Fővárosi Fotó Vállalatnál. A képesítővizsgát osztályvizsga előzte meg, amelyeknek tantárgyai: technológia, orosz nyelv, gépszerkezettan, történelem, magyar, matematika, üzemszervezés és elektronika volt. Képesítő vizsgára 85 tanuló jelentkezett. Írásbeli magyarból, matematikából, műszaki I. és műszaki II. tantárgyból volt. A két írásbeli vizsga között egy pihenőnapot adtak. Az írásbelit követte az egész napos gyakorlati vizsga.

A szóbeli képesítőt magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, technológia és gépszerkezettan tantárgyakból tették a jelöltek. Sikeres vizsgát tett és erőgépgyártó technikusi oklevelet kapott 60 jelölt. A képesítő vizsgán 23 tanuló bukott meg: matematikából 10, magyarból 8, történelemből 3, gépszerkezet-tanból 12, technológiából 1. Két tanuló előbb osztályvizsgát tett és csak később képesítőzött.

A végzett technikusok gyakornokként központi irányítással különböző vállala-

tokhoz kerültek. A munkahelyekre való irányítást a KGM végezte. Ha a lakóhelyüktől nagyon távol jelölték ki munkahelyet, a fiatalok kérhettek közelebbi elhelyezést.

Azok a technikusok, akik egyetemen, főiskolán akartak továbbtanulni, részletes továbbtanulási kérdőívet és jelentkezési lapot töltötték ki. A továbbtanulók jelentkezési lapját előbb az iskola véleményezte, majd a megyéhez terjesztették fel, és támogatás esetén azt a felsőoktatási intézményhez küldték a megyétől.

A felvételi vizsgán nyújtott teljesítmény mellett nagyon fontos volt a tanuló származása és a képesítő vizsga eredménye. Sokat segített a Rákosi Mátyás tanulmányi versenyen elérő helyezés is. A KGM iskolánként határozta meg és engedélyezte a továbbtanulásra jelentkezők számát. Iskolánkból a végzőök 24%-a adhatta be a jelentkezési lapját. A katonai pályáakra ez a korlátozás nem vonatkozott.

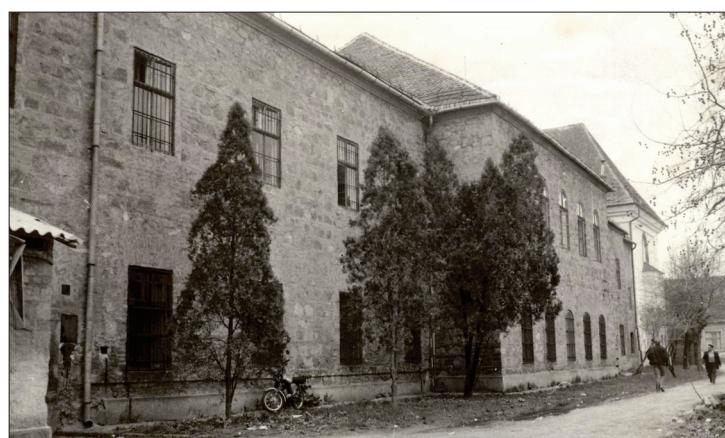
A BME Gépészszakon Karra 10, a BME Általános Mérnöki Karra 3, a BME Villamosmérnöki Karra 1, a Budapesti Mezőgazdasági Gépészszakon Karra 4, a Rákosi Mátyás Bányász és Kohómérnöki Karra (Miskolc) 2, a BME Hadmérnöki Karra 8, a Honvéd Tisztképző Főiskolára 6, a Kereskedelmi Hajótiszt Főiskolára 4, a Repülőtechnikusi képzésre 1 fő jelentkezett. A ténylegesen felvett diákokról nincs információink.

A nagyon szorgalmazott Lenin Intézetbe és a szovjetunióbeli egyetemekre iskolánkból senki nem jelentkezett.

A Rákosi Mátyás tanulmányi ösztöndíjban részesülőkről sincs adat.

dr. Molnár Lajos

A cikk összeállításánál felhasználtam a gépipari technikum 1951–55. évi dokumentumait

Kollégium a belső udvar felől

BORONKAY CÉGES ÉS VÁROSI KAPCSOLATAI

Iskolánk hosszú évtizedekre visszatekintő szerves kapcsolatban áll Vác városával és az itt működő vállalatokkal. E szerteágazó kapcsolatrendszer néhány friss híréről számolnak be diákjaink az alábbiakban.

IPRESS

Álomutazás a Dolomitokban

2015-ben az Ipress Center nyomda által megszervezett Újrahasznosított történelemverseny keretében nyertünk egy hosszú hétvégét Velencébe és környékére. (EB³: **Fedor Benjámin, Fodor Béla, Magyar Boglárka, Mikecs Enikő**, felkészítőtanár: **Mojzes Zsófia**)

Mikecs Enikő

DDC a Tehetségekért ösztöndíj program

A Duna-Dráva Cement Kft. Ifjúsági és Innovációs Alapítványán kezstül immár egy évtizede támogatja a cementgyárai közvetlen környezetében élő tehetséges diákokat. A jövőért vállalt felelősség jegyében a DDC ebben az évben is meg-hirdette az ösztöndíj pályázatát, amelyet ismét 10 tanulónk nyert el. A díjátadóra 2016. november 11-én került sor a DDC váci gyárának nagytermében.

DDC

VÁC

Magyar cserediákok Japánban

Újabb sikeres programot zárhadt a Japán-Magyar Baráti Társaság, amikor idén július végén egy ifjúsági csereprogram keretében **Kovács Éva** tanárunk kíséretében számos diákkal Vác város testvérvárosában, a japán Honjo városában egy ötnapos látogatást tettünk. Utunk során Tokióba és Jokohamába is ellátogathattunk.

Moór Júlia és Prontvai Fanni

Jutalomút Bajorországba

Az előző tanévben a **Zollner Kft.** meg-hirdetett egy csapatversenyt a boronkays diákok részére, ahol a 11.N osztályból került ki a győztes csapat, melynek tagjai voltak **Zsidákovits Fatime, Varagya Máté és Vizler Júlia**, és ennek köszönhetően részt vehettünk a balassagyarmati győztesekkel egy négynapos kiránduláson Bajorországban. A versenyen és az úton is velünk volt **Szigeti Ágota** tanárunk.

Varagya Máté

ZOLLNER

*Fekete István (1970/D)
öregdiákunk
fényképével kívánunk
áldott karácsonyt és
boldog új évet minden
kedves olvasónknak!*

„Legyen ma templom minden ember szíve,
Melyben a lélek szárnyat bontogat!
Karácsony édes ünnepén
Legyen imádság minden gondolat.”

Móra László:
Karácsony édes ünnepén (részlet)

MÁR MEGINT A BORONKAY

A kiadványban megjelent eredmény

Októberben jelent meg a **HVG különszáma a középiskolák rangsoráról**. Ebben iskolánk a szakgimnáziumi (korábban szakközépiskola) kategóriában **ISMÉT első lett**, az elmúlt öt évben immáron harmadszor. A kiadvány összeállítói a nyilvánosan is elérhető, OH adatokat használták fel: kompetenciamérés eredményei, középszintű érettségi átlagai a kötelező tantárgyakból (magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv és matematika), végzősök nyelvvizsga- és továbbtanulási aránya. A szempontrendszeren minden lehet vitatkozni, de miért mi tennénk, ha elsők lettünk a saját kategóriánkban. Hát, talán azért, mert készült egy minden iskolát tartalmazó lista is, ahol „csak” a 84. helyre lettünk rangsorolva a több, mint 900 magyarországi középiskola közül. A gimnáziumok számára jelentős előnyt biztosított a szempontrendszer, hiszen például a négy kötelező érettségi tantárgyból három humán, amelyek nem feltétlenül erősségei a fiú többségű és műszaki beállítottságú iskoláknak. A vizsgált szempon-

tokból kimaradtak a legrangosabb országos versenyeken elérte eredmények: OKTV, SZÉTV, OSZTV. Ugyanígy nem vették figyelembe a diákolimpiai sportversenyek alapján kialakult országos rangsort, mint ahogy a tudományos kutatómunka területén produkált eredményeket sem. Pedig ezek mindegyikében kiválóan teljesítettek tanítványaink.

Pest megében immáron 12. éve megszakítás nélkül **a Boronkay a legeredményesebb iskola a diákolimpiai versenyek tekintetében**. Ennek elismeréseként díjat vehettünk át a megyeházán megrendezett „Sportkarácsony” elnevezésű ünnepségen.

Persze az ilyen, s ehhez hasonló eredmények eléréséhez a jó tanárokon kívül szükség van a jó képességű, motiválható diákokra is. Ezért kiemelten fontos a beiskolázásunk. Szerintem igen jól sikerült „**Nyílt Napok**”-on vagyunk túl. November 28-án, 30-án és december 2-án várunk az érdeklődőket, amikor is először a Diákönkormányzatunk (DÖK) képviselői előadást tartottak a tanév színes programjairól. Ezt követően legfontosabb értékeinkről, az egyes szakok jellemzőiről beszéltem. Vendégeink megnézhették az iskolát és a tanüzeimet, valamint lehetőséget kaptak két tanítási óra megtekintésére. A látogatói létszám minden eddig rekordot megdöntött, hiszen összesen közel ezer ember járt nálunk.

Sokan kérdezik, hogy mi van a Boronkayval? Nos, az idei évre jutó változás az új nevünkön is kiderül: VSZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma. Azaz a „szakközépiskola” szó

kicserélődött „szakgimnáziumra”. De mi is az a szakgimnázium? Nos, a lényeg, hogy jelenleg megnövekedett a szakmai órák száma (elmélet és a gyakorlat is), ezért a szakmai érettséggel - ami egyébként kötelező - OKJ-s szakmát is kapnak a végzősök, ahogy ez a ‘80-as években is volt. Szakirányú továbbtanulás esetén könnyebben tudnak plusz felvételi pontokat szerezni, ami jó. Sajnos a szabadon felhasználható órakeret megszűnt, így a minőségi oktatást megőrizni szándékozó szakgimnáziumoknak „egyéb” módon kell megoldaniuk a kiesett órák visszapótlását például matematikából vagy a szükséges természettudományos tantárgyakból. Szerencsére nálunk már évtizedek óta jól működik a szakköri rendszer, amely most jó kiindulási alapot jelent ezen problémák orvoslására.

Másik újdonság, hogy fenntartói kéresre meghirdettük a vegyész képzést is. Fel szerelésünk ugyan még nincs hozzá, de kiváló kémiatanáraink, sőt egy vegyészminők-tanár már igen. Reméljük, mire a gyereknek be kell menniük laboróráakra, addig a tárgyi feltételek is megteremtődnek.

Fábián Gábor igazgató

A sportkarácsony díjkiosztóján

Kémiai kísérlet a bemutató órán

Kiadja: Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma
Székhelye: 2600 Vác, Németh L. u. 4–6.
Telefon: 27/317-077 / **e-mail:** boronkay@vac.hu
Felelős kiadó: Fábián Gábor
Felelős szerkesztő: Ujvári István
Archívum: www.boronkay.hu/hirlevelek
Laptér, tördeles: Boronkay Arculat Stúdió